

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2013

aruandeaasta lõpp: 31.12.2013**ärinimi:** aktsiaselts Norma**registrikood:** 10043950

tänava/talu nimi, Laki 14

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber:

telefon: +372 6500442

faks: +372 6563134

e-posti aadress: norma@autoliv.com

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Konsolideeritud bilanss	10
Konsolideeritud kasumiaruanne	11
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	12
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	19
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	20
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	21
Lisa 5 Varud	21
Lisa 6 Materiaalne põhivara	22
Lisa 7 Immateriaalne põhivara	23
Lisa 8 Kasutusrent	23
Lisa 9 Võlad ja ettemaksed	24
Lisa 10 Võlad töövõtjatele	25
Lisa 11 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	25
Lisa 12 Aktsiakapital	25
Lisa 13 Müügitulu	26
Lisa 14 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	27
Lisa 15 Turustuskulud	27
Lisa 16 Üldhalduskulud	28
Lisa 17 Muud äritulud	28
Lisa 18 Muud ärikulud	28
Lisa 19 Muud finantstulud ja -kulud	29
Lisa 20 Tulumaks	29
Lisa 21 Tööjõukulud	29
Lisa 22 Seotud osapooled	29
Lisa 23 Konsolideerimata bilanss	31
Lisa 24 Konsolideerimata kasumiaruanne	32
Lisa 25 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	33
Lisa 26 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	34

Tegevusaruanne

Tegevusvaldkond

AS Norma (edaspidi ka "emaettevõtja") ja tema tütarettevõtja (edaspidi koos ka "kontsern") peamine tegevusvaldkond on autoohutussüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük. Valmistatakse ka autodetaile ning stantse ja plastivaluvorme pressidele. Inseneriteenust osutatakse autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötuse ning adapteerimise vallas.

Tegevuskeskkonna areng

Turud

AS Norma suurimaks turuks saab lugeda Euroopa Liitu, mille turuosa oli 64%. Venemaa osatähtsus langes 19%-ni, 17% müügist lähetatakse muudesse riikidesse. 68% AS Norma käibest jõuab lõppkliendini emaettevõtja Autoliv AB gruppi kuuluvate ettevõtjate kaudu.

Kui globaalne sõiduautode turg kasvas 2013. aastal 3,5% ja autoohutustoodete turg 4%, siis Autolivi käive kasvas 7%.

Venemaa autoturg kukkus 2013. aastal 5,5% 2,78 miljoni autoni. Enim müüdud brändiks Venemaal on endiselt Lada, ent nende müük langes 15% võrreldes eelneva aastaga 456 tuhande autoni.

2014. aastaks nähakse globaalsel autoturul ette kasvu üle 3% nagu eelnevalgi aastal. Venemaal samal ajal on prognoos 2,73 miljonit autot, mis jääb pisut madalamaks kui 2013. aasta müük.

Majanduskeskkond Eestis

AS Norma ekspordib 97% oma toodangust. Meie partneriteks on autotootjad ja nende allhankijad. See on tööstusharu, kus hinnasurve on erakordselt tugev ning pidev müügihinna langus on norm. Samas impordib AS Norma enamuse materjalidest, mille hind on suuresti sõltuv tooraine hindadest maailmaturul. Ettevõtte tootmiskulud sõltuvad ka elektri, vee ja gaasi hinnast, mille tase üksnes kasvab.

Kontserni arengut Eestis piirab tootmistehnoloogiate allhankevõimaluse vähesus Eestis.

Äritegevuse hooajalisus

Traditsiooniliselt on automüük Venemaa turul madal jaanuaris, Rootsi autotootjad on kollektiivselt puhkusel juulis ning detsembris jõulude ja uusaasta vahelisel ajal. Neil perioodidel on ka AS Norma kui tarnija käive madalam.

Majandusaasta sündmused

Majandustegevus	2013	2012	2011	2010	2009
Müügitulu (miljonit eurot)	61.0	76.9	83.5	76.4	51.0
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-21%	-8%	9%	50%	-42%
Brutokasum (miljonit eurot)	5.9	9.0	10.5	13.0	4.1
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-35%	-14%	-19%	220%	-68%
Brutokasumi määr ¹	9.6%	11.7%	12.6%	17.0%	8.0%
Ärikasum (miljonit eurot)	1.8	3.4	7.1	9.9	0.9
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-46%	-52%	-29%	1000%	-89%

Ärikasumi määr ²	3.0%	4.4%	8.5%	13.0%	1.7%
EBITDA (kasum enne finantstulusid ja makse ning amortisatsioonikulu) (miljonit eurot)	5.0	6.6	9.8	13.1	4.2
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-24%	-33%	-25%	211%	-63%
Kasum enne makse (miljonit eurot)	1.9	3.5	7.2	10.2	2.4
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-47%	-51%	-30%	325%	-75%
Maksueelse kasumi määr ³	3.1%	4.6%	8.6%	13.4%	4.8%
Puhaskasum (miljonit eurot)	1.9	3.5	7.2	10.2	1.3
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-47%	-51%	-30%	683%	-85%
Puhaskasumi määr ⁴	3.1%	4.6%	8.6%	13.4%	2.6%
Käibekapital ⁵ (miljonit eurot)	4.0	6.9	10.1	14.6	40.4
Käibekapitali tootlus ⁶	15.1	11.1	8.3	5.2	1.3
Maksevõime kordaja ⁷	4.1	4.1	3.4	3.0	8.5
Likviidsuskordaja ⁸	3.4	3.2	2.5	2.1	7.8
Tulude suhe omakapitali (ROE)	4%	9%	19%	33%	2%
Tulude suhe varadesse (ROA)	4%	7%	15%	26%	2%
Töötajate keskmine arv kuus	780	828	827	733	707
Muutus võrreldes eelmise aastaga	-6%	0%	13%	4%	-27%

¹ Brutokasumi määr – brutokasumi protsent müügitulust

² Ärikasumi määr – ärikasumi protsent müügitulust

³ Maksueelse kasumi määr – maksueelse kasumi protsent müügitulust

⁴ Puhaskasumi määr – puhaskasumi protsent müügitulust

⁵ Käibekapital – käibevara, v.a raha ja raha ekvivalendid (deposiidid tähtajaga < 3 kuud) miinus lühiajalised kohustused
⁶ Käibekapitali tootlus – müügitulu suhe käibekapitali
⁷ Maksevõime kordaja – käibevara suhe lühiajalistesse kohustustesse
⁸ Likviidsuskordaja – käibevara, v.a. varud, suhe lühiajalistesse kohustustesse

Aksia ja dividendiga seotud näitajad	2013	2012	2011	2010	2009	
Aksiate arv	13.2	13.2	13.2	13.2	13.2	
Tulu aksia kohta ⁹ (eurot)	0.1	0.3	0.5	0.8	0.1	
Dividend aksia kohta (eurot)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	
Omakapital aksia kohta ¹⁰ (eurot)	3.3	3.1	2.9	2.3	4.5	
⁹ Tulu aksia kohta – puhaskasum aksia kohta eurodes: ettevõtte ei ole potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aksia kohta sama, mis tavapuhaskasum aksia kohta						
¹⁰ Omakapital aksia kohta – kogu omakapital aksia kohta eurodes						

Tootmine

Jätkus tootmismahdade kasv autoohutusrihma komponentide osas, mille müük 2013. aastal ulatus 33,2 miljoni euroni (kasv 15%). Vähenes jätkuvalt autohutusrihmade tootmine, mille müük langes 24,7 miljoni euroni.

Kvaliteedi juhtimine

Toodete kvaliteedi tagamise ja parendamise tööriistaks on autotööstuse erinõuetele ISO/TS 16949 sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteem ja Autolivi tootearendussüsteem (APDS), tootmissüsteem (APS) ning Q5 – kvaliteet kõikides aspektides: klient, tarnija, toode, inimeste käitumine ja ettevõtte kasv.

2013. aastal saavutasime klientidelt tagastatud toodete arvu miljoni toote kohta 3 (PPM) ja tarnetäpsuseks 88%.

2013. a. läbisime edukalt Det Norske Veritas Eesti OÜ poolse ISO 14001:2004 keskkonnajuhtimissüsteemi resertifitseerimisauditi, uuendatud sertifikaat kehtib kuni 31. detsember 2016.

Aruandeaasta toimunud investeeringud

2013. aasta 12 kuu jooksul investeeriti kontsernis uute toodete ja tehnoloogiate juurutamiseks, tootmisvõimsuste laiendamiseks, tootmisprotsesside efektiivsuse tõstmiseks ja töökeskkonna kaasajastamiseks 3,55 (2012: 2,75) miljonit eurot.

Kontserni investeeringud jagunesid valdkonniti järgmiselt:

Metallitöötlemise seadmed	2,21 milj. eurot
Kvaliteedikontrolli- ja keskkonnakaitseseadmed	0,67 milj. eurot

Koosteliinid	0,46 milj. eurot
Hooned ja rajatised	0,03 milj. eurot
Muud investeeringud	0,18 milj. eurot

Müük

Kontserni müügitulu 2013. aastal oli 61,0 miljonit eurot, mis oli 21% vähem kui 2012. aastal. 41% (2012: 51%) müügitulust moodustasid ohutusrihmad. 2013. a. veebruaris lõppes autoohutussüsteemide müük AvtoVAZ-i Kalina ja Priora seeria autodele, mis veel 2012. aastal moodustas käibest 7% ja aasta varem ulatus 15% käibest. Ohutusrihma komponentide ja koostude müük moodustas 54% müügist (2012: 42% ja 2011: 25%).

AS Norma eksportis 97,2% (2012: 97,6%) toodangust. Tähtsaim AS Norma eksporditurg oli 2013. aastal Euroopa Liit 63%-ga käibest (2012: 54%), sealhulgas eksport Rootsi 31% (2012: 31%) kogu ekspordist. Venemaa osatähtsus partnerriigina langes 20%-ni (2012: 36% ja 2011: 49%). Kokku müüdi toodangut 32 riiki (2012: 27) kõigil kontinentidel, v.a. Antarktika.

Müük emattevõtte Autoliv allüksustele oli 41 miljonit eurot (2012: 42 miljonit eurot), moodustades 68% (2012: 55%) AS Norma netokäibest.

Kulud

2013. aastal kulud toorainele ja materjalidele vähenesid 26%, moodustades käibest 55% (2012: 59%), seda eelkõige müügisegmentide struktuurse muutuse tõttu.

2013. aastal kulutused gaasile, elektrile ja veele vähenesid käibe 21% languse juures 6%, ulatudes 2,2 miljoni euroni (2012: 2,3 miljonit eurot).

Personali tööjõukulu oli 2013. aastal 13,3 miljonit eurot, langus võrreldes eelmise perioodiga 1%. Tööjõukulu osatähtsus netokäibes tõusis 22%-ni (2012: 17%). Töötajate keskmine arv kuus oli 780, mis oli 5% võrra vähem kui eelnenud aastal.

Kasum ja rentaablus

Kontserni brutokasum oli 2013. aastal 5,9 (2012: 9,0) miljonit eurot, mis oli 9,6% käibest (2012: 11,7%).

EBITDA (kasum enne finantstulusid ja makse ning amortisatsioonikulu) kahanes aruandeperioodil 24% 5 miljoni euroni.

Ärikasum ulatus 1,8 (2012: 3,4) miljoni euroni, moodustades 3,0% (2012: 4,4%) käibest. Puhaskasumiks kujunes 2013. aastal 1,9 (2012: 3,5) miljonit eurot. Puhaskasumi määr müügitulust langes 4,6%-lt 2012. aastal 3,1%-ni 2013. aastal.

Rahavood ja kapitali kasutamine

Kontserni rahavoog äritegevusest oli 2013. aastal 7,9 (2012: 8,4) miljonit eurot. Materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse investeeriti 3,6 (2012: 2,8) miljonit eurot, rahavoog investeeringutest kokku perioodi jooksul oli –3,5 (2012: –1,0) miljonit eurot. Neto rahavoog oli 2013. aastal 4,5 (2012: 7,4) miljonit eurot.

Raha ja likviidsete väärtpaperite osatähtsus oli 2013. aasta lõpus 46% (31.12.2012: 39%) varade mahust. Käibekapitali (lühiajalised investeeringud, nõuded, ettemaksud, varud miinus lühiajalised kohustused) oli 2013. aasta 31. detsembri seisuga 4,0 (31.12.2012: 6,9) miljonit eurot.

Põhivarad moodustasid 30% (31.12.2012: 30%) varadest, kasvades aastaga 0,3 miljoni euro võrra materiaalse põhivara osas.

Pikaajalisi kohustusi seisuga 31.12.2013 kontsernil ei ole. Investeeringuid ja äritegevust finantseeritakse omakapitali arvel.

Kontserni omakapital suurenes 1,9 (2012: 3,5) miljonit eurot, ulatudes aruandeaasta lõpuks 43,3 (31.12.2012: 41,4) miljoni euroni. Omakapitali osakaal bilansis oli 83% (31.12.2012: 83%). Vaba omakapital oli aasta lõpul 34,5 (31.12.2012: 32,6) miljonit eurot.

Aktiakapitali ümberarvestamisel Eesti kroonidest eurodesse (üldkoosolek kinnitas aktsia nimiväärtuseks 0,6 eurot) AS Norma aktiakapital vähenes 516 338 euro võrra, seega AS Norma aktiakapital nimiväärtuses on 7,92 miljonit eurot. Maakohtude registriosakondade keskandmebaasis muutmiskanne on tehtud 13.07.2011. Aktiakapitali vähendamine on kajastatud kirjel eelmiste perioodide jaotamata kasum.

Dividendid ja aktsionärid

8. aprillil 2013 otsustas AS Norma üldkoosolek kinnitada AS Norma juhatuse poolt esitatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud kasumi jaotamise ettepaneku - mitte maksta dividende 2012. majandusaasta eest ning jätta kasum jaotamata.

AS Norma aktsiaraamatusse oli seisuga 31.12.2013 kantud 1 aktsionär:
Autoliv AB 100%

AS Norma nõukogu ning juhatuse liikmetele ja nende lähedastele ei kuulunud 31.12.2013 seisuga AS Norma aktsiaid.

Finantsriskid

Kontserni põhilised finantsinstrumendid on raha ning lühiajalised deposiidid. Nende instrumentide eesmärk on rahastada kontserni põhitegevust. Kontsernil on ka muid finantsinstrumente, näiteks põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele ning kohustused kreditoridele. Kontserni kohustused piirduvad võlgadega hankijate ees ning muude lühiajaliste kohustustega, laenukohustusi ega muid finantsinstrumente kohustuste hulgas ei ole.

Kontsern on eksponeeritud turu-, krediidi- ja likviidsusriskile. Riskide juhtimise eest vastutab AS Norma juhatus, viies ellu ja järgides AS Norma nõukogu tehtud otsuseid ja kinnitatud printsiipe.

Tururisk

Turuhinnad sisaldavad kolme tüüpi riske: intressi-, valuuta ja väärtpaberite turuhinna riski.

Intressirisk

AS Norma ei kasuta finantseerimiseks võõrkapitali ja seetõttu ei ole kontsernil intressi kandvaid kohustusi, mille tuleviku rahavoo õiglane väärtus võiks saada mõjutatud turgudel toimuvast intresside muutustest. Kontsernil puuduvad varad, mille väärtus sõltuks ujuvatest intressimääradest. Küll aga on kontsernil fikseeritud intressimääradega deposiidid, mille määr sõltub deponeerimise hetkel kehtivatest turu intressimääradest.

Valuutarisk

Kontserni eksponeeritus valuutariskile seostub eelkõige põhitegevusega (tulud ja kulud on valdavalt erinevas valuutas kontserni funktsionaalsest valuutast) ja välismaal asuvasse tütarettevõtjasse tehtud netoinvesteeringutega.

2013. aastal AS Norma kontserni käibest moodustas eksport 97,2% (2012: 97,6%) ja olulisem müügivaluuta oli euro. Kontserni kulud olid põhiliselt eurodes, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Valuutariski maandamiseks on põhilised ostu- ja müügilepingud viidud euro alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega euro kursiga.

Kontserni Venemaal asuva tütarettevõtja netovarade väärtus on madal (31.12.2013: -148 ; 31.12.2012: -65 tuhat eurot) ja nende valuutariski maandamine ei ole ökonoomne.

Lühiajalised vahendite paigutused olid tehtud eurodes. Kontsern ei ole valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente soetanud.

Väärtpaberite turuhinna risk

Investeeringud noteeritud ja noteerimata väärtpaberitesse on avatud väärtpaberite turuhinna tuleviku kõikumistest tulenevale riskile. AS Norma investeeringute hulka ei kuulu aruandeperioodi lõpul väärtpabereid.

Krediidirisk

Kontsern on avatud krediidiriskile peamiselt oma põhitegevuse (klientidelt laekumata arved) ja finantseerimistegevuse (deposiidid) kaudu.

Laekumata arvete risk

Eelkõige omab tähtsust klientide võime tasuda neile tarnitud kauba eest. Ärikrediiti võimaldatakse põhiliselt ainult oma pikaajalistele koostööpartneritele. Et tagada rahade laekumine suurtelt püsiklientidelt, jälgitakse ja analüüsitakse pidevalt nende finantsolukorda ning likviidsust. Vajaduse korral nõutakse pangagarantiide esitamist maksete tagamiseks. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks moodustatakse allahindlus. Allahindlus sisaldab kõiki nõudeid, mille tasumisega seoses on vastaspoolega tekkinud lahkarvamusi ja nõudeid, mis juhtkonnale teadaolevalt võivad jääda laekumata.

Ostjate debitoorne võlgnevus perioodi lõpul oli 6,1 (31.12.2012: 8,1) miljonit eurot. Oluliseks krediidiriskiks on kontsernis läbi aegade loetud Venemaa, Ukraina ja Valgevene klientidega seotud riski. 31.12.2013 seisuga oli nõuete summa Venemaa ja Valgevene klientidele 1,1 miljon eurot. Neist tähtaja ületanud laekumata arveid oli aruandeperioodi lõpul 53 tuhande euro väärtuses.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks on 31.12.2013 seisuga moodustatud reservi summas 32 (31.12.2012: 4) tuhat eurot. 2013. aastal eelnevalt provisjoneeritud nõuete katteks laekumisi ei olnud.

Deposiitide ja teiste finantsinstrumentide krediidirisk

Pankade ja Autolivi finantsturgude divisjoniga seotud krediidiriski juhtimine toimub AS Norma nõukogu heaks kiidetud rahahaldamise printsiipide kohaselt: vahendite investeerimistehingud tehakse üksnes nõukogus heaks kiidetud osapooltega neile kinnitatud krediitlimiidi piires. Limiidid on kehtestatud, et minimeerida riski kontsentratsiooni ja seega vähendada potentsiaalset kahju, mis tuleneb teise osapoole võimalikust suutmatusest oma kohustusi täita.

Likviidsusrisk

Likviidsuse jälgimisel võetakse arvesse finantsinvesteeringute ja -varade (nõuded klientidele ja muud nõuded) laekumise tähtaegu, nagu ka planeeritud rahavoogusid äritegevusest. Kontsernil ei olnud 31.12.2013 seisuga kohustusi (välja arvatud puhkusereserv), mille maksetähtaeg oleks enam kui kaks kuud. Kuna kontserni raha osatähtsus ulatub 46%-ni varadest, ei hinda juhtkond ettevõtte likviidsusriski oluliseks.

Kapitali juhtimine

Kapitali juhtimise eesmärk on tagada kontsernile tugev bilanss, mis toetab igapäevast äritegevust ja ettevõtte strateegilist arengut. Autotööstuse tsüklilisuse tõttu saab edukas olla finantsiliselt tugev ja sõltumatu allhankija. AS Norma turupositsioon, kus suur osa käibest on seotud Vene turuga, mille likviidsus on väga kõikum, nõuab kapitali juhtimisel täiendavat tähelepanu. Komponentide tootmine ekspordiks nii Euroopa, Ameerika, Aasia kui ka Aafrika ettevõtetele, mille arendamine on kontserni üks strateegilisi eesmärke, on kapitalimahukas tootmisharu. Kontsern ei kasutanud võõrkapitali. Investeeringud taastootmisel ja arengusse tehti omakapitali arvel. Otsuse dividendide maksmise kohta teeb omanik, võttes arvesse majanduskeskkonna arengut Eestis ja sihtturgudel, kontserni majandustulemusi ja arenguplaane.

Õiglane väärtus

Juhtkonna hinnangul ei erine kontserni finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Õiglane väärtus on määratud raha (k.a. tähtajalised deposiidid) ning muude nõuete ja kohustuste puhul diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Konsolideerimisgrupi struktuur

AS Norma kontserni kuulus 2013. aastal AS Norma ja tema 100% osalusega tütarettevõtja Venemaal.

Venemaal asuva tütarettevõtja Norma-Osvar ZAO audiitoriks on audit-konsultatsiooni keskus „Konsuelo“ (tunnistus nr. 156, registreerimise nr. 10201000487) asukohaga Venemaal Vladimiri linnas.

Emaettevõtja tegevusvaldkonnaks on autoohutussüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük, inseneriteenuse osutamine autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise osas. Emaettevõtte käive oli 2013. a. 61,0 (2012: 76,7) miljonit eurot, puhaskasum 2,0 (2012: 3,5), omakapital 43,4 (2012: 41,5) miljonit eurot.

Venemaal asuv tütarettevõtja Norma-Osvar ZAO esindab AS-i Norma Venemaal. Norma-Osvar ZAO müügi käive 2013. aastal puudus (2012: 0,6 miljonit eurot), kahjum 0,08 (2012: kahjum 0,01) ja omakapital -0,15 (2012: -0,06) miljonit eurot.

Töökeskond

EL suuniseid arvestades jätkus 2013. a. ettevõttes töökeskonna riskijuhtimise täiustamine. Ohutuse tagamiseks ja töötajate tervise kaitseks pidevalt uuenevates tingimustes on kehtestatud ajakohaseid lisanõudeid ning täiendatud töökeskonnaalaseid koolitus-, järelevalve- ja seireprotseduure. Minimeerimaks füsioloogiliste ohutegurite riski, toimub uute tehnoloogiate ja koosteliinide evitamine. Töö füüsiline raskus on vähenenud ja töötajate motivatsioon ning töö mitmekesisus kasvanud.

Keskkonnamõjud

Tootmistevõimega kaasnevate keskkonnamõjude paremaks ohjeks on AS Norma keskkonnajuhtimissüsteemi sertifitseeritud ISO 14001 nõuetele.

Tegevused kontsernis on suunatud materjalide ja loodusressursside efektiivsemale kasutamisele ning keskkonnamõjude minimeerimisele, oma toodete ja protsesside pidevale parendamisele. Suurt tähelepanu pöörame töötajate ja tarnijate keskkonna-alase teadlikkuse tõstmisele. Me järgime kohaldatavaid seadusandlikke nõudeid ja keskkonnakompleksloas sätestatud meetmeid. 2013. a. suurendasime korduvkasutusse

suunatavate jätmete osakaalu.

Arengusuunad ja olulisemad planeeritavad investeeringud

Arengusuunad

Fookus on suunatud autoohutusrihmade komponentide müügi laiendamisele

AS Norma kui autoohutusrihmade tarnija turuosa AvtoVAZ-Renault kontsernile Togliatti langeb jätkuvalt 2014. aastal, kuna AvtoVAZ-i vanade mudelite tootmine kahaneb ja uutele tarnivad tooteid Renault kontserni globaalsed tarnijad.

Globaliseerumine autotööstuses mõjutab otseselt AS Norma traditsioonilisi kliente Venemaa turul. Isoleeritud iseseisvatest autotootjatest saavad rahvusvahelistesse autotootjate gruppidesse kuuluvad partnerid. See toob endaga kaasa uued nõuded ka tarnijatele. AS Norma konkurentideks Venemaa autoturul ei ole enam traditsioonilised ohutusrihma tootjad, vaid globaalsed aktiivsete ja passiivsete ohutussüsteemide tarnijad.

AS Norma on võimalus kasutada ära oma eeliseid: vertikaalne integratsioon ning teadmised materjalide, tootmisprotsesside ja komponentide tootmise kohta, ja arendada ettevõtte Euroopas tunnustatud tarnijaks autoohutuskomponentide sektoris nii esimese ringi tarnijatele kui ka lõpptootjatele. Investeeringud ja oluline kasv komponentide turul võimaldavad vähendada AS Norma olulist sõltuvust vaid kahest kliendist.

Planeeritavad suuremad investeeringud

2014. aastal on plaan investeerida põhivarasse autoohutusrihmade komponentide tootmisvõimsuste suurendamiseks.

Olulisemad uurimis- ja arendustegevuse projektid

2014. aastal jätkatakse komponentide väljatöötlusprojektide läbiviimist. Põhirõhku pööratakse innovaatilistele, teadmismahukatele komponentidele. Jätkatakse toodete väljatöötlust nišiturgude (busside, veokite ja ehitusmasinate) turvarihmade tarneteks ja turvarihmade arendamist Venemaa sõidukitootjatele.

Olulisi sündmusi pärast aruandeperioodi lõppu

AS Norma juhatusele ei ole teada aruandeperioodi järgseid sündmusi või asjaolusid, mis võiksid olulisel määral mõjutada kontserni tegevust ja majandustulemusi.

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	23 854	19 406	2
Nõuded ja ettemaksed	6 321	8 271	3
Varud	6 568	7 215	5
Kokku käibevara	36 743	34 892	
Põhivara			
Nõuded ja ettemaksed	12	17	3
Materiaalne põhivara	15 351	15 001	6
Immateriaalne põhivara	20	32	7
Kokku põhivara	15 383	15 050	
Kokku varad	52 126	49 942	
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	8 855	8 549	9
Kokku lühiajalised kohustused	8 855	8 549	
Kokku kohustused	8 855	8 549	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Aktiivkapital nimiväärtuses	7 920	7 920	12
Kohustuslik reservkapital	844	844	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	32 629	29 108	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 878	3 521	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	43 271	41 393	
Kokku omakapital	43 271	41 393	
Kokku kohustused ja omakapital	52 126	49 942	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Müügitulu	61 004	76 911	13
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-55 125	-67 900	14
Brutokasum (-kahjum)	5 879	9 011	
Turustuskulud	-1 257	-1 689	15
Üldhalduskulud	-3 733	-4 034	16
Muud äritulud	970	189	17
Muud ärikulud	-35	-79	18
Ärikasum (kahjum)	1 824	3 398	
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	66	131	19,22
Intressikulud	-2	-1	19
Muud finantstulud ja -kulud	-10	-7	19
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	1 878	3 521	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 878	3 521	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	1 878	3 521	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	1 824	3 398	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3 211	3 220	6,7
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-12	-14	6
Kokku korrigeerimised	3 199	3 206	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	1 950	1 234	3,4
Varude muutus	647	1 063	5
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	306	-526	9
Kokku rahavood äritegevusest	7 926	8 375	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-3 553	-2 751	6,7
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	16	268	6
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	0	-8 000	
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	0	9 315	
Antud laenude tagasimaksed	5	8	
Laekunud intressid	64	154	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-3 468	-1 006	
Kokku rahavood	4 458	7 369	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	19 406	12 044	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	4 458	7 369	
Valuutakursside muutuste mõju	-10	-7	19
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	23 854	19 406	

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			Kokku
	Aktiivkapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2011	7 920	844	29 108	37 872
Korrigeeritud saldo 31.12.2011	7 920	844	29 108	37 872
Aruandeaasta kasum (kahjum)			3 521	3 521
31.12.2012	7 920	844	32 629	41 393
Korrigeeritud saldo 31.12.2012	7 920	844	32 629	41 393
Aruandeaasta kasum (kahjum)			1 878	1 878
31.12.2013	7 920	844	34 507	43 271

Täpsem informatsioon aktiivkapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on toodud lisas 12.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS Norma (edaspidi ka "emaettevõtte") ja tema tütarettevõtte (edaspidi koos ka "kontsern") põhitegevuseks on autodele turvasüsteemide ja nende detailide valmistamine, müük ning põhitegevusega seonduvate arendustööde teostamine. Põhitootmise tarbeks kasutatavad tehnoloogiad on metallitöötlemine, plastivalamine, detailide galvaaniline katmine ja toodete koostamine.

AS Norma kontserni kuulus 2013. aastal AS Norma ja tema 100%-lise osalusega tütarettevõtte:

Ettevõtte nimi Norma-Osvar ZAO

Osalus 100%

Asukoht Venemaa

Norma-Osvar ZAO varad asuvad Venemaa territooriumil. Seisuga 31.12.2013.a on ettevõtte bilansimaht 80 (31.12.2012: 173) tuhat eurot, s.h. põhivarade väärtus on 0 (31.12.2012: 1) tuhat eurot.

AS Norma osalus tütarettevõtte omakapitalis võrdub tema osalusega hääleõiguslikes aktsiates.

Kontsernis töötas 2013. a. lõpus 787 inimest, sealhulgas emaettevõttes 785 inimest (2012. a. lõpus vastavalt 822 ja 820 inimest).

AS Norma on registreeritud ja tegutseb Eesti Vabariigis, Tallinnas, Laki tn. 14.

AS-i Norma 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimikonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule, kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab endas ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosoleku poolt. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

Konsolideeritud finantsaruanne koostatakse järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et kontsern järgib alati samu raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi. Raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõutakse uute või muudetud raamatupidamise juhendite (RTJ) ja nende tõlgenduste alusel või kui uus raamatupidamispoliitika ja/või esitusviis annab objektiivsema ülevaate kontserni finantsseisust, finantstulemustest ja rahavoogudest.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS-i Norma ning selle tütarettevõtte finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt.

Tütarettevõtted on ettevõtted, milles kontsernile kuulub rohkem kui pool hääleõiguslikest aktsiatest või kontsern kontrollib muul moel ettevõtte finants- ja tegevuspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle ostukuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügikuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Tütarettevõtted koostavad oma finantsaruandeid sama perioodi kohta ja kasutavad oma aruannete koostamisel olulises osas samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse

õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Edasise kajastamise eesmärgil jagatakse finantsvarad järgmistesse gruppidesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (sellesse gruppi kuuluvad kauplemiseesmärgil soetatud aktsiad, osakud, võlakirjad, mida ei kavatseta hoida lunastustähtajani ja muud väärtpaberid ning positiivse väärtusega tuletisinstrumendid),
- lunastustähtajani hoitavad investeeringud (sellesse gruppi kuuluvad kindla lunastustähtajaga võlakirjad, mida kavatsetakse hoida kuni lunastustähtajani),
- laenu ja nõuded (sellesse gruppi kuuluvad antud laenu, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded),
- müügiotel finantsvarad (sellesse gruppi kuuluvad kõik ülejäänud finantsvarad, mis ei kuulu eelpool nimetatud gruppidesse; kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil selliseid investeeringuid ei olnud).

Esimese grupi finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval õiglasest väärtusesse. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja European Central Bank ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta. Kasumid/kahjumid õiglase väärtuse muutustest kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud" või "finantskulud". Intressid ja dividendid esimese grupi finantsvaradest kajastatakse samuti kasumiaruandes real "finantstulud" või "finantskulud".

Lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid ning laenusid ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemist intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus (ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas on allahindlus kajastatud kontraaktiva kontrol ning lootusetud nõuded on bilansist välja kantud). Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdiseväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Igat nõuet konkreetse kliendi vastu hinnatakse eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "üldhalduskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes.

Intressitululaenuidelt, nõuetelt ja lunastustähtajani hoitavatelt investeeringutelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassa, pangakontode ja lühiajaliste kuni 3-kuulise tähtajaga pangadepositide saldosid ning muid vabalt kaubeldavaid likviidseid väärtpabereid (näiteks intressifondi osakud).

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Emaettevõtte arvestusvaluuta on euro, mis on ka käesoleva aruande esitusvaluutaks; kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Kõik välisvaluutas toimunud kontserni tehingud on kajastatud eurodes, vastavalt tehingupäeval kehtinud European Central Bank kursile. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud European Central Bank valuutakursside alusel. Kasumid / kahjumid äritegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud" ning investeerimis- ja finantseerimistegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest real "finantstulud /kulud".

Välisriigis asuva tütarettevõtte arvestusvaluuta on euro.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Investeering tütarettevõttesse on kajastatud emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Vara väärtuse test hindamaks, kas investearingu kaetav väärtus (kõrgem kahest – õiglane väärtus miinus müügiikulutused või kasutusväärtus) on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioon, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlusest tekkiv kulu kajastatakse emaettevõtte kasumiaruandes finantskuluna. Juhul, kui olukord muutub ja allahindlus ei ole enam põhjendatud, siis varem kajastatud allahindlus tühistatakse. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, finantstuluna.

Tütarettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang on kajastatud tootmisomahinnas (koosneb otsestest ja kaudsetest tootmiskuludest normaalse tootmismahu korral). Ladudes ja tootmises olev toormaterjal ning ostutooted on kajastatud soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast ning ostuga seotud veokuludest, mittetagastatavatest maksudest ja muudest ostuga seotud kulutustest.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud on kajastatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus.

Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse materjalide osas partiilise jälgitavuse arvestust. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande real "müüdnud toodangu kulu".

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalne põhivara

Põhivara on vara, mille soetusmaksumus ületab kehtestatud alampiiri ja mille kasutusaeg on üle ühe aasta, välja arvatud arvutid ja arvutisüsteemid, millele ei rakendata soetusmaksumuse alampiiri. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalse põhivara soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügiikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioon, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leetakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse vara eemaldamisel kasutusest. Kui täielikult amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse bilansis nii soetusmaksumust kui akumulieeritud kulumit seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud.

Materiaalse põhivara objektide amortiseeritav osa (s.o. soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahe) amortiseeritakse kulusse objekti kasuliku eluea jooksul. Erandiks on maa, mida ei amortiseerita. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varana, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara objektide amortisatsiooninormid, -meetodid ja lõppväärtus vaadatakse iga majandusaasta lõpul üle ja vajadusel muudetakse. Muutust käsitletakse muutusena raamatupidamislikes hinnangutes.

Müügiotool põhivara kajastatakse kas vara bilansilises väärtuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügiiga seotud kulutused, olenevalt kumb on madalam. Müügiotool põhivara ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidine mõõtmine sõltub sellest, kas tegemist on piiratud elueaga varaga või määramata elueaga varaga. Piiratud elueaga immateriaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses miinus akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud vara väärtuse langustest tulenevad kahjumid. Selliseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast: Ostetud litsentsid 3-10 aastat

Piiratud kasutuseaga immateriaalne vara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, kuid nende väärtuse kontrollimiseks tuleb igal bilansipäeval viia läbi väärtuse test. Kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid ei eksisteerinud.

Arenguväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimustulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete ja teenusteväljatöötamiseks. Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui;

- (1)Kontsern suudab tõestada et immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik,
- (2)Kontsern kavatseb immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutada või müüa,
- (3)Kontsernil on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa, on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu,
- (4)Kontsernil on immateriaalse vara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks või müümiseks olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid ning arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbi viidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskuludid ei kapitaliseerita.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 2 566 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised	5-20
Masinaid ja seadmed	3-12
IT seadmed	3-7
Muu inventar	5-7

Rendid

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Makstud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu materiaalse põhivaraga. Väljarenditavat vara amortiseeritakse, lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimispolüümõtetest. Saadud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse sisemise intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul. Finantskohustustega kaasnevad kulutused (sh. intressikulud) kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna.

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustus on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kontserni kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mis nõuab varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumist hindab juhtkond ebatõenäoliseks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Tulud**Müügitulu arvestus**

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Vahendatavatest teenustest tulenev tulu kajastatakse kasumiaruandes saldeerituna nende teenustega seotud kulutustega.

Intressitulu kajastatakse intressi viitlaekumisena, mille arvestamisel kasutatakse sisemise intressimäära meetodit. See on intressimäär, mida rakendades finantsinstrumendist, tema oodatava kestvuse jooksul, tulenevad tuleviku rahavood diskonteeruvad instrumendi bilansilise väärtuseni.

Maksustamine**Ettevõtte tulumaks**

Eestis registreeritud ettevõtted:

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevad ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni Eestis registreeritud ettevõtete vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisas 20.

Venemaal registreeritud ettevõtted:

Vastavalt Venemaa tulumaksuseadusele on ettevõtte puhaskasum, mida on korrigeeritud tulumaksuseaduses sätestatud ajutiste ja püsivate erinevustega, Venemaal tulumaksuga maksustatav (maksumäär on 20%).

Edasilükkunud tulumaks on kajastatud kohustusemeetodil kõigi bilansikuupäeval esinevate ajutiste erinevuste kohta varade ja kohustuste maksustamisbaasi ja nende bilansilise väärtuse vahel raamatupidamisarvestuses. Edasilükkunud tulumaksuvara kajastatakse ainult siis, kui on tõenäoline, et tulevikus tekivad kasumid, mille arvelt saab edasilükkunud tulumaksuvara kasutada.

Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena ja edasilükkunud tulumaksu-kohustus või -nõue pikaajalise kohustuse või põhivarana.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on kontroll teise osapoolle üle või oluline mõju teise osapoolle äriolulistele otsustele. Kontsern, mis kuulub omakorda Autoliv'i kontserni, käsitleb seotud osapooltena:

- a) AS Norma emaettevõtet ning Autoliv kontserni emaettevõtet;
- b) teisi Autoliv kontserni kuuluvaid ettevõtteid;

- c) kontserni ja tema emaettevõtte juhtkonna võtmeisikuid ning
d) eelmises punktis nimetatud isikute lähisugulasi ja nende poolt kontrollitavaid ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Arvelduskontod	354	166
Lühiajalised deposiidid alla 3 kuu	23 500	19 240
Kokku raha	23 854	19 406

Lühiajalised deposiidid tähtajaga all 3 kuu olid paigutatud Autolivi Finantsturgude divisjoni seisuga 31.12.2013 tootlusega 0,1% (31.12.2012: 0,1%)

AS Norma kasutab arvelduskrediiti, mille limiit on 1 000 tuhat eurot. Limiidi kasutamise intressikulu on kajastatud finantskuludes.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	2 337	2 337	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	2 369	2 369	0	0	4
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-32	-32	0	0	4
Nõuded seotud osapoolte vastu	3 799	3 799	0	0	4,22
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	86	86	0	0	11
Muud nõuded	14	2	12	0	
Laenunõuded	12	0	12	0	
Viitlaekumised	2	2	0	0	
Ettemaksed	97	97	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	94	94	0	0	
Muud makstud ettemaksed	3	3	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	6 333	6 321	12	0	

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	4 240	4 240	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	4 244	4 244	0	0	4
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-4	-4	0	0	4
Nõuded seotud osapoolte vastu	3 878	3 878	0	0	4,22
Muud nõuded	26	9	17	0	
Laenunõuded	17	0	17	0	
Viitlaekumised	9	9	0	0	
Ettemaksed	144	144	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	117	117	0	0	
Muud makstud ettemaksed	27	27	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	8 288	8 271	17	0	

Pikaajaliseks nõudeks seisuga 31.12.2013. a. oli laenunõue summas 12 (31.12.2012: 17) tuhat eurot.

AS Norma on väljastanud kontserni töötajatele õppelaene vastavuses kontsernisisesse laenureglemendiga. Õppelaen ei ole diskonteeritud, sest juhatuse hinnangul ei ole diskonteerimise mõju kontserni majandustulemustele oluline.

Maksude ettemaksude ja tagasinõuete all on kajastatud tagastamisele kuuluv käibemaks.

Nii seisuga 31.12.2013 kui ka 31.12.2012 on ettemakstud kuludena kajastatud tulevaste perioodidega seotud tarkvaralitsentside tasud, kindlustusmaksed, ajakirjanduse tellimused jmt kulud.

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Ostjatelt laekumata arved	6 168	8 122	3
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-32	-4	3
Kokku nõuded ostjate vastu	6 136	8 118	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded			
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi alguses	-4	-27	
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	-28	-4	
Lootusetuks tunnistatud nõuded	0	27	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi lõpuks	-32	-4	3

Lisa 5 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Tooraine ja materjal	3 632	4 273	
tooraine ja materjal	4 285	4 749	
reserv	-653	-476	
Lõpetamata toodang	1 642	1 292	
lõpetamata toodang	1 652	1 302	
reserv	-10	-10	
Valmistoodang	1 095	1 619	
valmistoodang	1 224	1 825	
reserv	-129	-206	
Ettemaksed varude eest	199	31	
Kokku varud	6 568	7 215	
	2013	2012	Lisa nr
Varude allahindlus ja mahakandmine	-298	-485	14

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid alla hinnatud.

Allahinnatud varude bilansiline maksumus seisuga 31.12.2013 on 126 (31.12.2012: 82) tuhat eurot.

Tootmiseks ja realiseerimiseks kõlbmatuid materjale ning lõpetamata ja valmistoodangut on 2013. aastal maha kantud summas 269 (2012 : 38) tuhat eurot.

2013. aastal võeti kasutusele varasematel perioodidel allahinnatud varudest materjale 117 (2012: 112) tuhande euro väärtuses, allahindluse tühistamine on kajastatud müüdud toodangu kulus.

Seisuga 31.12.2013 on kontserni varusid kolmandate osapoolte käes vastutaval hoiul bilansilise maksumusega 940 (31.12.2012 : 930) tuhat eurot. Kontserni ülejäänud varud asuvad AS Norma territooriumil, välja arvatud tütaretevõtja Norma-Osvar ZAO, kelle varud bilansilise maksumusega 2 (31.12.2012: 1) tuhat eurot asuvad Venemaa territooriumil.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)

										Kokku
	Maa	Ehitised	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid	Ettemaksed	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2011										
Soetusmaksumus	162	8 054	887	40 124	41 011	500	49	188	237	49 964
Akumuleeritud kulum	0	-3 496	-794	-29 601	-30 395	-467	0	0	0	-34 358
Jääkmaksumus	162	4 558	93	10 523	10 616	33	49	188	237	15 606
Ostud ja parendused	0	109	115	1 045	1 160	0	1 374	77	1 451	2 720
Amortisatsioonikulu	0	-436	-60	-2 553	-2 613	-22	0	0	0	-3 071
Müügid	0	-20	0	-234	-234	0	0	0	0	-254
Ümberklassifitseerimised	0	0	0	1 205	1 205	0	-1 017	-188	-1 205	0
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest	0	0	0	188	188	0	0	-188	-188	0
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest	0	0	0	1 017	1 017	0	-1 017	0	-1 017	0
31.12.2012										
Soetusmaksumus	162	8 115	865	40 666	41 531	446	406	77	483	50 737
Akumuleeritud kulum	0	-3 904	-717	-30 680	-31 397	-435	0	0	0	-35 736
Jääkmaksumus	162	4 211	148	9 986	10 134	11	406	77	483	15 001
Ostud ja parendused	0	29	26	1 285	1 311	0	1 530	683	2 213	3 553
Amortisatsioonikulu	0	-442	-68	-2 678	-2 746	-11	0	0	0	-3 199
Müügid	0	0	0	-4	-4	0	0	0	0	-4
Ümberklassifitseerimised	0	0	0	203	203	0	-126	-77	-203	0
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest	0	0	0	77	77	0	0	-77	-77	0
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest	0	0	0	126	126	0	-126	0	-126	0
31.12.2013										
Soetusmaksumus	162	8 144	823	40 379	41 202	396	1 810	683	2 493	52 397
Akumuleeritud kulum	0	-4 346	-717	-31 587	-32 304	-396	0	0	0	-37 046
Jääkmaksumus	162	3 798	106	8 792	8 898	0	1 810	683	2 493	15 351

Müüdnud materiaalne põhivara müügihinna

	2013	2012
Masinad ja seadmed	-16	-268
Muud masinad ja seadmed	-16	-268
Kokku	-16	-268

2013. aastal müüdi ja kanti maha põhivara, mille soetusmaksumus oli 1 893 (2012: 1 979) tuhat eurot ja akumuleeritud kulum 1 889 (2012: 1 725) tuhat eurot ning müüdnud põhivara müügihinna oli 16 (2012: 268) tuhat eurot.

Seisuga 31.12.2013 kasutuses olev täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus on 24 475 (31.12.2012: 23 190) tuhat eurot.

Kontserni materiaalsed põhivarad asuvad AS Norma territooriumil, välja arvatud tütarettevõtja Norma-Osvar ZAO, kelle põhivarad jääkmaksumuses 0 (31.12.2012: 1) tuhat eurot asuvad Venemaa territooriumil.

Lisa 7 Immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)

	Arvutitarkvara	Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid	Kokku
31.12.2011			
Soetusmaksumus	470	1 432	1 902
Akumuleeritud kulum	-464	-1 288	-1 752
Jääkmaksumus	6	144	150
Ostud ja parendused	31	0	31
Amortisatsioonikulu	-5	-144	-149
31.12.2012			
Soetusmaksumus	468	1 432	1 900
Akumuleeritud kulum	-436	-1 432	-1 868
Jääkmaksumus	32	0	32
Amortisatsioonikulu	-12	0	-12
31.12.2013			
Soetusmaksumus	468	0	468
Akumuleeritud kulum	-448	0	-448
Jääkmaksumus	20	0	20

2003. a. sõlmiti 10-aastase kehtivusega litsentsileping Autoliv Development AB-ga omandamiseks õiguse müüa klientidele Autoliv'is välja töötatud ja/või omanduses olevaid tooteid ning kasutada nende tootmiseks vastavat tehnoloogiat. Litsents võeti arvele immateriaalse põhivarana summas 1 432 tuhat eurot kehtivusperioodiga 10 aastat.

31.12.2012 litsentsi kehtivus lõppes.

Käeoleval ajal makstakse litsentsi tasu Autoliv Development AB-le igakuuliselt vastavalt müügile.

Lisa 8 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2013	2012
--	------	------

Kasutusrendikulu	84	50
------------------	----	----

Kõigi mootorsõidukite kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid kontserni dividendi- ja finantseerimispoliitikale. Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 9 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	4 315	4 315	0	0	
Võlad töövõtjatele	2 123	2 123	0	0	10
Maksuvõlad	573	573	0	0	11
Muud võlad	42	42	0	0	
Muud viitvõlad	42	42	0	0	
Saadud ettemaksed	900	900	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	814	814	0	0	
Muud saadud ettemaksed	86	86	0	0	
Võlg Autoliv kontserni ettevõtjatele	461	461	0	0	
Eelarvelised kulud	441	441	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	8 855	8 855	0	0	

	31.12.2012	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	4 821	4 821	0	0	
Võlad töövõtjatele	1 957	1 957	0	0	10
Maksuvõlad	639	639	0	0	11
Saadud ettemaksed	52	52	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	52	52	0	0	
Võlg Autoliv kontserni ettevõtjatele	540	540	0	0	
Eelarvelised kulud	540	540	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	8 549	8 549	0	0	

Kohustus Autoliv kontserni ettevõtjate ees on kajastatud ridadel „Saadud ettemaksed“ ja „Võlg Autolivi kontserni ettevõtjatele“, mis seisuga 31.12.2013. a. moodustab summa 1 361 (2012: 592) tuhat eurot (vt ka lisa 22).

Tulevaste perioodide tulu real on kajastatud seisuga 31.12.2013 Autoliv kontserni ettevõtjalt stantside ja plastivaluvormide tootmiseks saadud ettemaksete saldo 814 (31.12.2012: 52) tuhat eurot (vt ka lisa 22).

Lisa 10 Võlad töövõtjatele

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Töötasude kohustus	600	632
Puhkusetasude kohustus	603	530
Muud töötajatega seotud reservid	920	795
Kokku võlad töövõtjatele	2 123	1 957

Lisa 11 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013		31.12.2012	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	86	0	0	0
Üksikisiku tulumaks	0	294	0	302
Erisoodustuse tulumaks	0	10	0	1
Sotsiaalmaks	0	195	0	238
Kohustuslik kogumispension	0	28	0	28
Töötuskindlustusmaksed	0	46	0	59
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	0	0	11
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	86	573		639

Lisa 12 Aktsiakapital

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Aktsiakapital	7 920	7 920
Aktsiate arv (tk)	13 200 000	13 200 000
Aktsiate nimiväärtus	0.60	0.60

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad ühe hääleõiguse aktsia kohta. Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud.

Lisa 13 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	1 688	1 845
Rootsi	18 552	23 542
Saksamaa	9 607	8 758
Rumeenia	3 877	3 217
Poola	3 007	2 439
Tšehhi	945	819
Hispaania	818	728
Prantsusmaa	268	301
Soome	101	258
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	62	760
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	38 925	42 667
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Venemaa	11 705	27 192
Mehhiko	2 794	1 531
Ameerika Ühendriigid	2 589	1 539
Hiina	1 654	1 340
Türgi	1 155	907
Tai	736	603
Brasillia	395	700
Müük väljaspool Euroopa Liidu riike, muud	1 051	432
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	22 079	34 244
Kokku müügitulu	61 004	76 911
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Autoohutusrihmad	24 745	39 197
Autoohutusrihmade komponendid	33 227	28 999
Autoohutussüsteemid	160	5 549
Muud tooted	2 872	3 166
Kokku müügitulu	61 004	76 911

Lisa 14 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Tooraine ja materjal	-33 263	-44 881	
Varude allahindlus ja mahakandmine	-298	-485	
Energia	-2 168	-2 311	
Elektrienergia	-1 674	-1 786	
Soojusenergia	-453	-481	
Kütus	-41	-44	
Transpordikulud	-2 036	-2 140	
Mitmesugused bürookulud	-41	-67	
Uurimis- ja arengukulud	-329	-851	
Lähetuskulud	-72	-145	
Koolituskulud	-20	-23	
Riiklikud ja kohalikud maksud	-61	-66	
Tööjõukulud	-11 409	-11 515	21
Amortisatsioonikulu	-3 140	-3 020	
Muud ostetud teenused	-990	-602	
Muud	-1 298	-1 794	
Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-55 125	-67 900	

Muude ostetud teenuste real on kajastatud Autolivi kontserni ettevõtjatelt ostetud teenused.

Lisa 15 Turustuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Transpordikulud	-1 006	-1 466	
Mitmesugused bürookulud	-19	-21	
Lähetuskulud	-5	-14	
Tööjõukulud	-203	-170	21
Muud	-24	-18	
Kokku turustuskulud	-1 257	-1 689	

Lisa 16 Üldhalduskulud

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Mitmesugused bürookulud	-34	-30	
Uurimis- ja arengukulud	-102	-310	
Lähetuskulud	-29	-20	
Koolituskulud	-26	-13	
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-28	-4	
Tööjõukulud	-1 645	-1 757	21
Amortisatsioonikulu	-70	-200	6,7
Muud	-455	-434	
Muud ostetud teenused	-1 344	-1 266	
Kokku üldhalduskulud	-3 733	-4 034	

Muude ostetud teenuste real on kajastatud Autolivi kontserni ettevõtjatelt ostetud teenused.

Litsentsi amortisatsiooni summa 2013. aastal oli 0 (2012: 143) tuhat eurot. Immateriaalse põhivara arvel olev litsentsi kehtivus lõppes seisuga 31.12.2012. a.

Lisa 17 Muud äritulud

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012
Kasum materiaalse põhivara müügist	11	0
Kasum valuutakursi muutustest	7	0
Põhitootmisega mitteseotud müügi tulu	144	139
Tulu emettevõtjalt	795	0
Muud	13	50
Kokku muud äritulud	970	189

2013. aastal väljastas emettevõtja kreditarve summas 795 tuhat eurot 2010. aastal esitatud juriidiliste teenuste arve kohta.

Lisa 18 Muud ärikulud

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012
Kahjum valuutakursi muutustest	0	-13
Põhitootmisega mitteseotud kulud	-2	-43
Reservi moodustamine	-10	0
Annetused, kingitused	-19	-19
Ühingute, liitude liikmemaksud	-4	-4
Kokku muud ärikulud	-35	-79

Lisa 19 Muud finantstulud ja -kulud

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	-10	-7
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-10	-7

Lisa 20 Tulumaks

(tuhandetes eurodes)

Kontserni tütarettevõtte ZAO Norma-Osvar asub ja on registreeritud Venemaal, kus tulumaksu objektiks on aruandeaasta kasum. 31.12.2013 seisuga on Venemaal asuval tütarettevõttel edasikantavaid maksukahjumeid summas 107 (2012: 19) tuhat eurot, millelt tekib edasilükkunud tulumaksuvara. Antud majandusolukorras ei näe juhatust, et lähiaastatel (3 aastat) annaks edasilükkunud potentsiaalset tulumaksuvara olulisel määral realiseerida, mistõttu ei ole seda ka bilansis kajastatud.

Maksimaalne võimalik tulumaks dividendide maksmisel

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31.12.2013 moodustas 34 507 (31.12.2012: 32 629) tuhat eurot. Maksimaalne tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel netodividendidena on 7 246 (31.12.2012: 6 852) tuhat eurot, seega oleks netodividendidena võimalik välja maksta 27 261 (31.12.2012: 25 777) tuhat eurot.

Potentsiaalse tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud (1) maksumäär, mis kehtib 2014. aastal väljamakstavate dividendidele ja (2) eeldus, et jaotatavad dividendid ja nendelt tekkiv tulumaks kokku ei ületaks jaotamata kasumi jääki vastavalt seisuga 31.12.2013 ja 31.12.2012.

Lisa 21 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012
Palgakulu	-10 108	-10 221
Sotsiaalmaksud	-3 061	-3 099
Töötuskindlustusmaksud	-88	-122
Kokku tööjõukulud	-13 257	-13 442
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	780	822

Lisa 22 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustustlase emaettevõtja nimetus	Autoliv AB
Riik, kus aruandekohustustlase emaettevõtja on registreeritud	Rootsi
Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtja	Autoliv
Riik, kus kontserni emaettevõtja on registreeritud	Rootsi

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2013		31.12.2012	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Emaettevõtja	35	38	69	0
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	3 764	1 323	3 809	592

2013	Ostud	Müügid
Emaettevõtja	507	1 036
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	8 102	40 427
2012	Ostud	Müügid
Emaettevõtja	576	0
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	16 895	42 422

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2013	2012
Arvestatud tasu	425	460

Autoliv AB Finantsturgude divisjonis oli seisuga 31.12.2013. a. paigaldatud lühiajalisi hoiuseid tootlusega 0,1% (31.12.2012 : 0,1%) summas 23 500 (31.12.2012 : 19 240) tuhat eurot (vt. lisa 2). 2013. aastal oli tulu investeringust Autolivi Finantsturgude divisjoni 2 (2012: 30) tuhat eurot, mis on kajastatud deposiidiintressina kasumiaruande real „Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt“.

Nõuded ja kohustused Autoliv kontserni ettevõtete vastu/ees on tagamata ja ei kanna intresse, kuna tegemist on tavapäraste maksetähtaegade, v.a. eelmises lõigus kirjeldatud deposiidid.

Kohustuste hulgas on kajastatud Autoliv kontserni ettevõtjatelt stantside ja plastivaluvormide tootmiseks saadud ettemaksete saldo 814 (31.12.2012: 52) tuhat eurot (lisa 9).

2013. aastal oli kaupade müük Autolivi kontserni ettevõtjatele 39 766 (2012: 41 256) tuhat eurot; teenuste müük emaettevõtjale oli 1 036 (2012: 0) ning teistele samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtjatele 661 (2012: 1 166) tuhat eurot.

2013. aastal osteti kaupu Autolivi kontserni ettevõtjatelt 5 761 (2012: 14 468) tuhande euro eest; teenuseid osteti emaettevõtjalt 507 (2012: 576) ning teistelt samasse konsolideerimisgruppi kuuluvatelt ettevõtjatelt 2 341 (2012: 2 427) tuhande euro eest.

Kaupade müügid Autoliv kontserni ettevõtjatele on kajastatud kasumiaruande real „Müügitulu“ ja ostud ridadel „Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu ja „Üldhalduskulu“.

Müüdud teenuste all on kajastatud:

- (1) Autolivi kontserni ettevõtjatele osutatud inseneriteenust 2013. a. 400 (2012: 665) tuhat eurot, kajastatud kasumiaruande real „Müügitulu“
- (2) AS Norma poolt Autolivi kontserni ettevõtjatele esitatud arved kulutuste katmiseks, mis kasumiaruandes on kajastatud real „Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu“ kulusid vähendavana 2013. a. summas 502 (2012: 501) tuhat eurot.
- (3) Emaettevõtja poolt esitatud kreditarve, mis on kajastatud kasumiaruande real „Muud äritulud“

AS Norma juhatuse liikme lepingu alusel on töösuhte lõpetamisel ettenähtud hüvitis suuruses 0 kuni 12 kuu töötasu, sõltuvalt lepingu lõpetamise tingimustest. Maksimaalne võimalik hüvitis arvestades kõikide juhatuse liikmete lepinguid oleks 349 tuhat eurot.

Lisa 23 Konsolideerimata bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Varad		
Käibevara		
Raha	23 811	19 272
Nõuded ja ettemaksed	6 508	8 461
Varud	6 566	7 213
Kokku käibevara	36 885	34 946
Põhivara		
Finantsinvesteeringud	2	2
Nõuded ja ettemaksed	12	17
Materiaalne põhivara	15 350	15 000
Immateriaalne põhivara	20	32
Kokku põhivara	15 384	15 051
Kokku varad	52 269	49 997
Kohustused ja omakapital		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad ja ettemaksed	8 849	8 538
Kokku lühiajalised kohustused	8 849	8 538
Kokku kohustused	8 849	8 538
Omakapital		
Aktsiakapital nimiväärtuses	7 920	7 920
Kohustuslik reservkapital	844	844
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	32 695	29 181
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 961	3 514
Kokku omakapital	43 420	41 459
Kokku kohustused ja omakapital	52 269	49 997

Lisa 24 Konsolideerimata kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012
Müügitulu	61 004	76 749
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-55 125	-67 854
Brutokasum (-kahjum)	5 879	8 895
Turustuskulud	-1 257	-1 688
Üldhalduskulud	-3 644	-3 917
Muud äritulud	964	224
Muud ärikulud	-35	-123
Kokku ärikasum (-kahjum)	1 907	3 391
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	66	131
Intressikulud	-2	-1
Muud finantstulud ja -kulud	-10	-7
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	1 961	3 514
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 961	3 514

Lisa 25 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2013	2012
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	1 907	3 391
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3 211	3 219
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-12	-14
Kokku korrigeerimised	3 199	3 205
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	1 953	1 189
Varude muutus	647	1 042
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	311	-530
Kokku rahavood äritegevusest	8 017	8 297
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-3 553	-2 751
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	16	269
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	0	-8 000
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	0	9 315
Antud laenude tagasimaksed	5	8
Laekunud intressid	64	154
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-3 468	-1 005
Kokku rahavood	4 549	7 292
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	19 272	11 987
Raha ja raha ekvivalentide muutus	4 549	7 292
Valuutakursside muutuste mõju	-10	-7
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	23 811	19 272

Lisa 26 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

				Kokku
	Aktiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2011	7 920	844	29 181	37 945
Aruandeaasta kasum (kahjum)			3 514	3 514
31.12.2012	7 920	844	32 695	41 459
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	-2	-2
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	-64	-64
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2012	7 920	844	32 629	41 393
Aruandeaasta kasum (kahjum)			1 961	1 961
31.12.2013	7 920	844	34 656	43 420
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	-2	-2
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	-147	-147
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2013	7 920	844	34 507	43 271

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustab kohustuslik reservkapital 10% aktiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada eelmiste perioodide kahjumite katmiseks või aktiakapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei tehta väljamakseid aktsionäridele.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 03.04.2014

aktsiaselts Norma (registrikood: 10043950) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
SANDER ANNUS	Juhatuse liige	07.04.2014
TARMO TAMMEARU	Juhatuse liige	07.04.2014
PEEP SIIMON	Juhatuse liige	16.04.2014
ÜLLE JÕGI	Juhatuse liige	03.04.2014

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Aktsiaselts Norma aktsionärile

Oleme auditeerinud kaasnevat aktsiaselts Norma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2013 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega ning sellise sisekontrollisüsteemi eest mida juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunde selle kohta, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arv näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab vandeaudiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt aktsiaselts Norma finantsseisundit seisuga 31. detsember 2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/allkirjastatud digitaalselt/

Olesia Abramova

Vandeaudiitori number 561

Ernst & Young Baltic AS

Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

Rävala pst 4, 10143 Tallinn

Ilja Fenenko

Vandeaudiitori number 432

4. aprill 2014

Audiitorite digitaalallkirjad

aktsiaselts Norma (registrikood: 10043950) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
OLESIA ABRAMOVA	Vandeaudiitor	04.04.2014
ILJA FENENKO	Vandeaudiitor	04.04.2014

Kasumi jaotamise ettepanek

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	32 629
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 878
Kokku	34 507
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	34 507
Kokku	34 507

Nõukoguga kooskõlastatud ettepanek on suunata 2013. aasta puhaskasum eelmiste perioodide jaotamata kasumisse.

Kasumi jaotamise otsus

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2013
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	32 629
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 878
Kokku	34 507
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	34 507
Kokku	34 507

AINUAKTSIONÄRI OTSUSED:

AS Norma nõukogu koosoleku protokoll 29.aprill 2014 nr.2/2014

1. AS Norma 2013.a majandusaasta aruande kinnitamine.

Kinnitada AS Norma 2013.a majandusaasta aruanne.

2. Kasumi jaotamine

Mitte maksta dividende 2013.a majandusaasta eest ning jätta kasum jaotamata.

3. Audiitori nimetamine ja tasustamise korra määramine.

Valida AS Norma audiitoriks 2014. majandusaastal Ernst & Young Baltic AS. Audiitorile makstava tasu suurus määratakse audiitoriga sõlmitavas lepingus.

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mootorsõidukite muude osade ja lisaseadmete tootmine	29321	61003818	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6500442
Faks	+372 6563134
E-posti aadress	norma@autoliv.com
E-posti aadress	talvi.ilves@autoliv.com